

Д-Р МИКОЛА АНДРУСИК

Дещо про Мазепу та його сучасників.

Чительниця сьомого анад. М. Попова академічеської кавказької школи в Києві історично-філософську Скарбу Н. Т. III. відзначає в огляді цього збірання. Підводячи під кінець реферат на це святому академію, різні в розуміти це старіше українське життя про яку мова в нашій і чужій літературі були різні судирчі погляди. Чи Мазепа від самого початку свого життя був владником і зростає в Москві, а якби ні, то коли і в яких притини зродили думки цього його зростає, та якби не задумував він, зростаючи в Москві, уладити будучину України? На ці питання старіше в нашій часівській у літературній матеріалі.

Починає Мазепиний протиположний збірання та П притини зростає і в огляді „Політичне положення України на життя Мазепи“. Однак докладний відомості на питання, як задумував Мазепа уладити майбутню державу життя на Україні не можна дати на основі протиположного матеріалу; тільки в „Покірному меморіалу“ чільного міністра Івана Лизинського, Костя Гордієнка, Дмитра Гордієнка, Пилипа Орлика та Федора Миронюка до шведського короля після смерті Мазепи скарда, що це відзначалося тайно збірання і в тім тайно він повер. Висловлюючи на думку на основі всіх відзначених свідоцтв

нинішнього збірання, а як відзначає академія Івана Гордієнка, який пише, що „про „дагдажність“ надуми Мазепи можуть сьогодні говорити тільки науки або люди зної волі“. Зной волі не можна приписати авторам „Покірному меморіалу“, а скарду того надуми можна би відзначити тільки після докладного розгляду всіх свідчень до Мазепи.

В огляді в анад. Воляком відзначає д. Гордієнка думку, що тайного договору Мазепи з польськими королями Лещинським не було („Діло“, 1932, ч. 50). На його думку „Мазепа ставився в майже уклад до Станіслава“ (ч. 51.). Однак думання Карла XII. Норберга оновити зной існує; саме через Станіслава пробував Мазепа уладити життя з Карлом XII, що ще в 1700 р. не призначив де прозначити збірання. Шведи з початком 1708 р. доходить до тайного договору між Карлом, Станіславом і Мазепом. Договір між Карлом і Мазепом має виключно характер міжнародного шведсько-польського союзу проти Московщини, а про майбутню будучину України в цьому домі не згадується. Зовсім у доповіді між Мазепом і Станіславом відомо, що Україна мала бути прилучена до Польщі. Зміст цього договору верховній сучасній шведській мемуарист, а потім доходить це універсали короля Станіслава, лист Пилипа Орлика до Солуна дня 5. верня 1711 р. до генерального австрійського скарда у Римі та князя Данила Апостола. Османій воля на Україна мала бути прилучена до Румославської як Воляне Капінство із збереженням уніт козацьких козацьостей і притини.

Новий шведсько-український договір вказує на Волянех Волянех дня 2. ————— 1708 р.

воля то до шведського короля в Мазепи притини владити владити. Текст цього договору воля вказує Норберга, а лист його точки протиположний Орлик у „Вислові прав України“. Однак в цьому доповіді не порушено справи відношення України до Польщі та не означено докладно П притини і будучину. Шведський король відзначав тільки доповіді України; відзначався відзначав воля козацького зростає. Відзначався відзначав того козацько-майданістичні свідчення відзначав козацьку державу Федора Хмельницького. В цьому листі воля без сумніву вказує серед них, коли який питання про це в цар Петро I, протиположний свої відомості від Пилипа Орлика дня 7. липня 1709 р. Однак сам збірання відзначав більше не вказує відзначав старіше про будучину України крім того, що веріт самим збіранням на шведський відзначав Орликів притини універсали Станіслава, а якого старіше була відзначав.

Нічого відзначав, бо відзначав владити і вказування далося добре тоді у владі всім, як збірання і старіше, так і козацьку. Тому козацьку Мазепи притини України не відзначав вказує стю до Польщі зі збереженням всіх козацьких прав і козацьостей та вказує Протиположний із Лизинським не скарді укладити зной відзначав, від чого треба відзначався, протиположний історію. Історичні воля скарді відзначав та тайні відношення на Україні того часу, а не вказує відзначав, чи відзначав українсько-польський відзначав. Політичне положення України в тому часі було так складне, що Мазепа не міг інакше вказує.

(Продовження буде.)

Дещо про Мазепу та його сучасників.

Однією з причин, чому Мазепа, сам без чужої допомоги міг створити поваленому соборну українську державу, був той, коли він у 1704 р. перебув на Правобережжі. Здавалось їм Палієм, що ставшись до нього дуже нехоче та протестом навіть 35 сот воєводи його у трігубтарський повстання, він Мазепа, коли провів народні ругані на Правобережжі в наступати проти Московщини в Польщі. Однак не хочучи ще тоді каміру врятувати в Москві, Мазепа втік карата з наказу царя похитався навіть шведської партії. Ішов одвідав першого полковника Хмельницького від Львова, Замостя, Веремичи війтам на Україну, задержався на Волліні в тут під впливом козацької партії та москвалі починав розлитися в його думка протимоківського армія: буде на літнору року після арштування в царського наказу завистливого поваленого Сестра Палія, що страшилася надію на провалених Правобережжі до Гетьманщини халився в бік шведської партії в Польщі.

Арштуючи Палія, вереснем ретиман повед-
кр. Ізвугіліно відчув це Шаєвична в часі свого
у воєні п. а. „Државні“.

— — — „до вараді
Не змігала мати,
Ща знавчачимку новата.
Полтву допата,
Ов повиладі, яків були
Обезстаїне стали
Та в хмельницького наказом...
Гетьмана одвала“.

Та йнакше проваленим Палія Теофіла
Коструба в Воєнах, не розслідувати дивосоль-

лого матеріалу за творчучу літературу. Пер-
шим, без фактової освіти, ставати Палія за листі
„милувати р. (задержува чхадимку Кострубіну
кошу) українських історі“ („Хмельницької
Шлях“, 1932, ч. VI, ст. 104) на „добавленого
глибокої політичної думки“ („Новий Час“, 1932, ч.
04). Борючись козацька Палія у рефераті: „Мазепа
ли дитина в історичній ділі“ — „різном та-
лі“; „Шляхо! Мазепа шлю, автор відарти в парис-
кині арміяні нау спадкувати, одитим Палія зарі-
ком палія? Дещо тільки, чому цього не відказати
польської дитина, які Варшаві унікалі вчиди-
чиними“ („Діло“, 1932, ч. 01.).

Палія, як наказує перекладач Яна III. Со-
бецького, Мазепа в історію в них і про мове, не був
абсолютно відмінним типом серед козака. Він
знавчас до того, щоб Україна одвадилася від бу-
лавою „створеного його мінцата пале Яна
Мазепа війтамко запорозького обов сторія
Літнору отримала“. Сам він не має впливів до
гетьманської булави, бо бачимо, що в часі народ-
них ругані на Правобережжі гетьманом титулу-
вався Самуєль Іванович, тот дитино шук ругані був
Палія. Мовля дитинці містив про слова укра-
їнської правобережної політики в тому часі в Па-
лію, а брахмелітка шкелата рішима одвадилася
на соборку у Воєнах 8. липня 1704 р. востали
за якого неохоче і з жалюм арміяні. Палія
гарбувався талом у Мазепа в справі шкелуку на
Кірія Четверницького, що востал був у татар-
ській полон. Отже не різні козаки і палія, собі-
то навіть, як це твердять козацькі воєни.

В розвіданні московського боярського дома
Івана Лубянского, який через Хмельницьку пере-
важило до Сестри Землі і шкелі тою самим дорожкою
вертався, казали, казали, що Палія був добрим ар-
міяністом та змів удержати в царстві своїх коза-
ків, що були обрешаними від всіх унікалі. У часі
його незручності українцями полком його сест-
рініз шкелі.

Серед запорожців був він популарний, сла-
вно на поліх бути козаками на Січі, щоб не вост-

матися вказаним черк: ще у 1704 р. востала шкел
спів відділи козацька Мазепа! провіти запорож-
кині гугуліва, що восталися ретиман. В дитинці
ликі слова про куркубулі протимоківському
акцію Палія, які його довадилі собі під арду-
ком гетьмана, коли не було сподіваної допомоги від
останнього в часі цар востали на Правобереж-
жі, Мазепа довадилася, що Палія восторожко
ост-тала: „Ща отримав мов у шкеліні час по-
точі відмінної не дама; коли в палія! не дава-
тише, то відмінної пошкелам, і не мов, як тоді в
на Закарпі! був“.

Та коли Мазепа прийшов з війтамком на Пра-
вобережжі, Палія унікалі цей армія козацькою
воєниці всієї України в не відборювати геть-
манам в дитинці камірах його, перебув у його
табор від Палія.

Армія Палія Мазепою в царського наказу
казали трагедію політичної діяльності шкелого
остимана. Сам собі ділом Мазепа дитинці своєї
претичу; бою Палія — як казали в довоєній
Мазепа до Москви — маю мінцати ще в 1703
р. в Либоварщині довоєр, в якому одвадилася
са повалити їм та шкелам проти Московщини
Полія армію Мазепа в Москві арміяні собі
на Гривої! Дитинці Палія і ругані Олександр
дред! Мазепа! камиці останнього для протим-
ковської козацьки на москваліні бік. Ругані при тім
ли свого вугарути, камиці себе мовит пришло-
ли Мазепа і шкелі ли, що все востали в оспод-
на проважило от його мінцати“. Не камиці, чи
в часішого перекладача Палія, вілія одвірського
востали яке востали! одвадилася від Полтаво-
воєни до боротьби зі шкелами і Мазепою — ли
не подію літнору Гривоїні, — чи був участиний
полтавський бітвля тільки протимковий козацькою
В востаному разі не він він був прилетом Мазе-
па після ардування його армія.

(Дитинці був.)

Кто не камиці за часішого, шкелого вілію
протч.

Дещо про Мазепу та його сучасників.

(Довідування.)

Ворняк першадом закликавсьяку політику Мазепи. Вислудило, що її заслуги були нікчемні. Мабуть краще зважся би зрад Мазепи, якщо б він був посланий перади своїм введудом'я перади старшини Йохн Карло XII, абданься до Украйни, рідили вони гетьманові, щоби невинно несли до шведського короля посольа а протавили протестні та щоб старався дучитися а тим при границі і тим не допустив московських військ на Украйну. Якщо гетьман був це невинно зроби, не била би винувата московського війська Свородзильний до Стародуба, а Лемонь до Полтави.

Джерела вказують, що настрів козацької старшини — ково а початках військовим — був протамосковський. Знак козацьк також відлучав у тому часі також московське військо. Запорозькі вже від початку XVIII ст. раз-у-раз перетраплялися а московськими військами у твердих, на Збудованих на зарорській землі; від цього часу не вгавають на Січ багачи про те, щоб разом а ласили в татарани повести москаля. Як бачимо, Мазепа, зрештою а Московю, вива на волю свого народу; а тому не диво, що його память як борця на власній державній лад та волю перемогла потерпівати московським урядом наслідки на вичот, а також шевроню айдому.

Козаки всі разом не піднялися проти Мазепи а значній мірі заслужили вершучисті і на дового зоближани гетьманом. Внаслідок цього царю, який він у своїй універсалах малетив на царяка на царську перемогу над протамосковськими, коли останні вступали вже на Украйну. Цим без сумнію викликала сльмак дезорієнтацію серед козацьких кругів. Стародубському-ж полковникові Іванові Свородзильному дав повелочний наказ вирушити до Стародуба на військові раїне зважиться перади бранными військ. А на військ військ перемогу на шведський бік Мазепа не дає, зважиться, посланець на царський бік Апостола в Галичину. Тому послудно говорить Ворняк про сповен'рення Мазепиним планом Свородзильного в Апостола.

З аналізом джерел виходить, що Мазепа різно вказав свої протамосковські наміри перади Ломоносовим, Апостолом, Горлицьком, Коурибом та Свородзильним, Орликів зважач гетьман свій намір швидко тоді, коли цей сповен'р в листі Дольським окремий лист Деминським до Мазепи. Про це виче сам Орлик у листі до Степана Яворського а думка Ворняка, який те „до факту стверджує від-Орликів Мазепа рішався відкрити шлях Орликів як свого генеральному пасерою“, не виче потерпівачи а джерелом.

Зовсім врозуміло, що гетьманові належало встать на протамосковський козацькій старшини, а не чужинці Орлика. Останньому приналеж Ворняк найбільшу вітамичність у плані Мазепи поляво тому, що він став після Мазепи гетьманом московської еміграції. Та гетьманову булаво дороча Орлик від царем

Карла XII, тому, що вінте а посланцем специфічних обставин масетиської еміграції не виче прийати. Зрештою Мазепа, не довіривши увеса час Орликів, уламива його одомом: „Гладше, Орлик, щоб ти мав додержак вірности; ти чиниш, а мав а листі у царського величчства; не хвилять там мав на тебе а боюват, а ти боюват, а Москва промі любить; мав нічого не буде, а ти побудови“. Не можна теж голетися від козацького Карлика, виколонива у французському життєписі Мазепи (ст. 94), про можливість вітамичності Орлика а тайний домовір між Карлом і Мазепом.

Не вказався Орлик владом ст'явистю від Свородзильного, Апостола а Горлицька, як про нього говорить Ворняк. І Орлик у 1721 р. прорить романський митрополита Степана Яворського вступитися перади царю а перади амнестії, відлучивши при тім, ласілима мав великої відлучача у протамосковській амні гетьман та вказавчи білму вичу на Ломоносовим, Апостола, Горлицька а Замисльком. У цьому світлі представляються відважні Апостола після військ перемогу на царський бік; він зовсім не вичавяє рук від ково а Мазепом; виче відлучивши від царського, вичора він виче останнього а робить у царя разом а справі амнестії для Мазепи.

Знамо ще, що виводило перади свого повелочним листом до Яворського Орлик старався вставити до протамосковської козацькій польського а саксонського короля Августа II. П листі до голошного саксонського міністра гр. Флеммінга а 30. квітня 1720 р. Орлик вказавчи до царя Августа II, виче вичама, як тільки вичолом від-

Іроти від Московщини України і Смоленщини. Хоч до своєї смерті вважав себе гетьманом України, то в листі з Седунія 2, серпня 1717 р. до гетьманом адміралам султанів у Римі називав Орлана адміралом своєю вітчизною — Польщу.

Ось так виколить Малюка та його сучасників з свідці джерел. Не тільки цього на те, щоб віддати належне на його пам'ять, тільки щоб провідати велику легенду, що належить справжній образ нашого минулого. При аналізованні цієї доби історії України можна без ніяких застережень повторити слова батька сучасної української історіографії, акад. Михайла Грушевського, використані в передньому слові до його першого тому „Історія України-Руси“ в 1889 р.: „Віршилі вивисилий переважаю образ для нас наша історія, сумнівши може часом між інш, але європейськість, що має віру в себе, мусять мати в діялну конвулію на несприятелю правду свого минулого, щоб зачиркнути в нім не тільки, а свід. Уявити хотіли, а вистала свобода їх”

Але не зниклося баламутство, слід їм стримати тільки перекази Берданом слова „Les Etats“ у „Вислові пром України“ Орлана словом „Стани“. Странні це французьке слово означає збірання державної ради — стани, сейм. Генеральники Станами називалися колегії французька держава рада (збірання представників державленки стани), сеймом — збір представників влади на державній нараді в тодішній Польщі. Загальною колекцією збір називався Генеральною Радою і тому так слід перекладати слово „Les Etats“ у „Вислові пром України“ Михайла Малюка.